№ 26. Czwartek 3. Lutego 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercya w półkolumnie, drukiem ga. mont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Rosya i Królestwo Polskie. — Księstwa Naddunajskie. — Turcya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

Zastępca prezesa c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego w uzupełnieniu odezwy komitetu z dnia 26go października 1858 r. l. 507, ma zaszczyt zawiadomić szanownych członków Towarzystwa, iż tegoroczne zimowe ogólne zgromadzenie, połączone z wystawą zbóż, owoców i warzyw, odbędzie się w dniach 25, 26, 28. lutego we Lwowie, w sali wys. Wydziału Stanów krajowych, w godzinach porannych.

We Lwowie dnia 15. stycznia r. 1859.

(Informacya w sprawach regulacyi ciężarów gruntowych.)

Lwów, 1. lutego. Prezydyum krajowej komisyi do spłacenia i uregulowenia ciężarów gruntowych wydało dla komisyi lokalnych i ich znawców techniczną informacye, która ma służyć za prawidło w odnośnych sprawach urzędowych. Zarazem ogłoszono ją drukiem i jest do nabycia w składzie pana Edwarda Winiarza po cenie 1 zł. 50 c. wal. austr. Za jej pomocą łatwo będzie stronom i ich pełnomocnikom obliczyć z góry wartość w pieniądzach lub też w ziemi i na tej podstawie proponować ugody, które chociażby nawet nie przyszły do skutku, służyć mogą przecież za podstawę przy wydawaniu wyroków. Zatem znajomość tej informacyi i użytkowanie z niej może nie tylko przynieść korzyść stronom, ale oraz przyspieszyć załatwienie tej sprawy.

(Wiadomości bieżące. — Wypadki dzienne. — Organizacya służby rachunkowej przy armii. — Otwarcie uniwersytetu w Padwie bliskie. — Pocztowe przesyłki do Turcyi.)

Wiedeń, 31. stycznia. Arcyksiążęta Wilhelm i Reiner i Arcyksiężna Marya jadąc do Neapolu, wstępowali d. 21. b. m. do miasta Spalato i zwiedzali tamtejsze osobliwości.

Litograf. koresp. austr. pisze: Z Londynu donoszą z ostatnich dni stycznia r. b., że Gladstone zastępować będzie miejsce lorda nadkomisarza wysp Jońskich aż do przybycia stanowczo mianowanego następcy, a co nastąpi już w drugim tygodniu lutego. Potem wróci do Anglii na posiedzenia parlamentu.

Dziennik *Times* dowodzi znów w jednym z artykułów swoich, że twierdzenie p. Saçy w *Journal des Debats* nie jest na niczem ugruntowane; nie ma bowiem żadnego powodu i słuszności, by rządy włoskie zmuszać do zaprowadzenia reform, i raczej należy to pozostawić powadze zwierzchniczej każdego rządu niezawisłego, który w tej mierze postąpi według najlepszej swej wiedzy i przekonania, i zapewne zważać będzie przedewszystkiem na to, cokolwiek tylko może być z prawdziwem dobrem narodu.

W ogóle stanowisko to jest rozstrzygające w rozprawach i sporach staczanych w tym przedmiocie po dziennikach, i przyznać należy, że cała prasa niemiecka jakiejkolwiek barwy wychodzi mniej więcej z tego stanowiska i uznaje zasadę nie mieszania się w sprawy państw niezawisłych. Ustala się też coraz bardziej i to przekonanie, że niemieckie i austryackie widoki są w tym względzie jednakie, i że od bezpieczeństwa i dobra Austryi zależy też i pomyślność całej Niemczy.

Gazeta kolońska wystąpiła w numerze swoim z 28. stycznia wprawdzie ze zdaniem odmiennem, a chociaż nie można przystać na te jej wywody sporne, to jednak przyznać wypada, że o możliwem oparciu się austryacko-niemieckiem przeciw wszelkiej napaści wyraziła się w artykule swem jasno i dokładnie.

— Dla zaoszczędzenia wydatków armii raczył rozporządzić Jego c. k. apostolska Mość pod dniem 15. z. m., że rachunkową służbę w całem wojsku bez wyjątku, pełnić będą w czasie pokoju oficerowie i podoficerowie; prócz podoficerów przydzielonych już do rachunkowych kancelaryi, przydany będzie istniejącym szefom rachunkowych kancelaryi podwładny oficer, który po upływie sześciu miesięcy obejmuje rachunkowe sprawy samodzielnie. Przy konnicy używać będą do tego dwóch rotmistrzów. Przy postawieniu wojsk na stopę wojenną, kreowany będzie zamiast każdego oficyała rachunkowej kancelaryi podwładny oficer, a zamiast każdego akcesisty rachunkowej kancelaryi, feldwebel sztabowy. Przy szpitalach garnizonowych, komendach od pociągów, wydziałach od stadniny, geograficznych instytutach, i domach inwalidów mają być kreowani podwładni oficerowie i sztabowi feldweble na miejsce oficyałów i akcesistów już w czasie pokoju. Posady oficerów będą obsadzane pensyonowanymi albo niezdolnymi do służby wojennej, posady sztabowych feldweblów zaś najpierwej z wydziału rachunkowego, potem według istniejących przepisów uzupełniających, a oficerowie podlegają sześciomiesięcznej próbie służbowej; jednak do przeznaczenia oficerów na te posady mają przystąpić wtedy dopiero, gdy wszyscy nadliczbowi urzędnicy rachunkowej kancelaryi zostaną umieszczeni. Po upływie sześciu miesięcy wciągnięci zostaną urzędnicy rachunkowej kancelaryi z wojska do departamentów rachunkowych, w których przy każdym z istniejących 106 oddziałów ma być zmniejszony etat o jednego podwładnego urzędnika. Pozostały etat oficyałów i akcesistów podzielony potem zostanie według istniejących siedmiu klas płacy a Jego c. k. apostolska Mość zezwala najłaskawiej, ażeby na każdą czwartą opróżnioną posadę, nastąpić mogło jedno posunięcie na wyższy stopień; oraz ażeby umieścić ile możności jak najprędzej wielką liczbę nadliczbowych, podać natychmiast wszystkich mniej potrzebnych urzędników wojskowej kancelaryi rachunkowych do dyspozycyi najwyższej władzy rachunkowej kontroli i uwolnić ich z wojska. Dopokąd jednak istnieją nadliczbowi tego rodzaju, nie wolno przyjmować żadnych nowych aspirantów ani w armii ani przy buchhalteryach cywilnych.

— C. k. namiestnictwo Wenecyi wydało obwieszczenie z dnia 25. b. m., że na mocy najwyższego rozporządzenia otwarte zostaną temi dniami kolegia wszystkich wydziałów na uniwersytecie w Padwie. Uczniowie, którzy musieli opuścić Padwę a teraz na nowo zechcą uczęszczać na kolegia uniwersytetu podawać mają swe prośby do c. k. delegacyi prowincyonalnej w Padwie, za pośrednictwem dyrekcyi policyi, jeśli mieszkają w prowincyi weneckiej, jeżeli zaś gdzie indziej, wówczas za pośrednictwem delegacyi albo starosty. Uczniowie z innych okręgów w prowincyach weneckich podawać mogą swe podania wprost do delegacyi, w podaniach jednak wymienić mają miejsce swego pobytu. Termin do podania wyznaczono dla uczniów z prowincyi weneckich na ośm z Lombardyi na dwanaście a z innych prowincyi na ośmnaście dni.

— Serbski książę Alexander przyjechał do Wiednia na dniu 28. b. m.

— Pomimo, że korespondencye do miejsc Turcyi i Księstw naddunajskich, w których nie znajduje się expedycya c. k. poczty, powinny być opłacone aż do miejsca ostatniej c. k. pocztowej expedycyi, którędy mają być przesłane, nie powinno się żadnych stawiać trudności korespondencyom tego rodzaju, jeżeli przy oddaniu zostały zafrankowane aż do austryackiej granicy. Takie korespondencye podpadają tylko opłaceniu taxy, jaka ustanowiona jest za przesyłkę od austryackiej granicy do miejsca ostatniej c. k. pocztowej expedycyi przed miejscem przeznaczenia.

— C. k. Centralna władza morska w Tryeście zniosła kwarantanę na towary z Nowego Orleanu, gdyż srożąca się tam zaraza żółtej febry, już ustała.

Anglia.

(Wiadomości bieżące. — Wychodźtwo. — Telegraf do Malty. — Towarzystwa przeciw niewolnictwu czynności.)

Londyn, 28. stycznia. Wiadomość o szczęśliwem rozwiązaniu Jej królewicz. Mości małżonki księcia Frydryka Wilhelma pruskiego znalazła wczoraj radośny odgłos w Windsorze i w teatrach stolicy.

— Pruski poseł, hrabia Bernstorff, powrócił z wiejskiej rezydencyi lorda Palmerstona do Londynu.

— Najnowszą pocztą amerykańską z 15. b. m. otrzymano tu wiadomość z Mexyku z 9. stycznia, że Juarez odrzucił propozycyę jenerała Robles.

— Poseł austryacki, hrabia Apponyi wyjechał z żoną dnia 27. stycznia r. b. z Londynu do willi księcia Malborough zwanej Blenheim (niedaleko Oxfordu), gdzie kilka dni zabawi.

— Prezydent rady tajnej, margrabia Salisbury, przybył wczoraj (26. stycznia) do Londynu, i zabawi aż do zagajenia posiedzeń parlamentu. Sądzą powszechnie, że na pierwsze posiedzenie sesyi teraźniejszej zbierze się bardzo znaczna liczba członków parlamentu.

— Z Derry odjechało temi dniami koleją żelazną do Belfast 300 wychodźców w wieku lat 18 do 24, a w Birkenhead wsiądą

na okręta i odpłyną do Australii. W ciągu tego roku udać się ma do Australii dwa innych jeszcze oddziałów w takim samym komplecie.

— Według doniesień dziennika *South African-Advertiser* ukończyła się wojna między republiką południowo-afrykańską i Bazutami za pośrednictwem p. Jerzego Grey'a, i zawarto pokój dla obu stron pomyślny.

— Dnia 26. stycznia przyszła w City wiadomość, że przywrócono już zupełnie komunikacyę telegraficzną między Cagliari i zachodniem wybrzeżem sycylijskiem (niedaleko wyspy Maritimo). Jest to połowa drogi całej przestrzeni między Cagliari i Maltą. Inżynierowie spodziewają się, że już dnia dzisiejszego (27. stycznia) będą mogli z Malty telegrafować. Depeszą swoją przesłali z paropływu „Elba," o 14 mil na południe od Maritimo, a data jej jest z 25. stycznia.

— Odnośnie do wiadomego listu Karola Napiera do prezydenta ministrów piszą z Londynu jednemu z dzienników berlińskich:

„Rząd domagać się będzie od parlamentu znacznych zasiłków pieniężnych i zapewne je otrzyma na zakupienie gruntów między Londynem i wybrzeżem morskiem dla urządzenia na pozór placów na musztrę, lecz w rzeczy samej na założenie w razie potrzeby ostępów i obwarowanych obozów."

— Deputacya „towarzystwa przeciw niewolnictwu" przedłożyła wczoraj ministrowi kolonii E. B. Lytton memoryał na bil względem przychodźtwa, który utrzymywał się w kolonialnym parlamencie Jamajki. Wręczając pismo, wyraziła się, że jestto raczej dowóz, a nie wolne przychodźtwo. Także i w angielskich zachodnich Indyach równa się przywóz robotników, handlowi niewolników, i jest z uszczerbkiem dla kraju. Sir E. B. Lytton nie podzielał zdania deputacyi, przyrzekł jednak wziąć petycyę pod ściślejszą rozwagę.

Francya.

(Kurs giełdy paryskiej. — Budowy publiczne w Paryżu. — Program wjazdu księżny Klotyldy. — Zbrojenie się Francyi. — Cenzura. — Zbrojenie marynarki. — Wiadomości bieżące. — Zakaz zaciągania wychodźców na wschodniem wybrzeżu afrykańskiem.)

Paryż, 28. stycznia. Na giełdzie spadł dziś kurs większej części papierów z powodu ogłoszonej w dzienniku *Nord* wiadomości o mianowaniu niektórych jenerałów w armii sardyńskiej.

— Cesarz odbywa przegląd wielkich budowli w Paryżu, przy czem miał oświadczyć, że idą zbyt zwolna. Prefekt departamentu Sekwany wykazał jednak aktami, że niepodobna było pracować nad budową z większym pospiechem.

— Upominki weselne, które Cesarz Napoleon przesłał księżniczce Klotyldzie, kosztowały 300.000 franków.

Eskadrą francuską przeznaczoną do asystowania w podróży morskiej księciu Napoleonowi i młodej jego małżonce, dowodzi kontradmirał Jourien de la Gravière. Księstwo odbędą podróż z Genuy do Marsylii na okręcie „Reine Hortense." Dwie fregaty sardyńskie „Governolo" i „Sardina" przyłączyć się mają do tej eskadry. W Marsylii powita dostojnych nowożeńców jenerał Fleury w imieniu Cesarza. Książę Hieronim i księżna Matylda nie zjadą do Marsylii na ich przyjęcie, lecz z powitaniem czekać będą w paryskim dworcu kolei. Wjazd uroczysty księcia i księżny odbędzie się 4. lutego. We dworcu kolei żelaznej zbiorą się na ich powitanie pierwsi urzędnicy państwa. Wzniesione będą łuki tryumfalne, a wszystkie domy na bulwarze, którędy wjazd się odprawi, mają być oświecone i przyozdobione świątecznie. W Turynie pobłogosławi związkowi małżeńskiemu księcia Napoleona i księżniczki Klotyldy senator Alexander d'Angennes, arcybiskup z Vercell, a uroczystość ślubu odbędzie się w turyńskiej kaplicy królewskiej. Po swem pobraniu się zamieszkiwać będą księstwo kolejne w Palais Royal i w Meudon.

— Na lepsze urządzenie kąpiel w Plombieres wyznaczył Cesarz 400.000 franków.

— Dziennikowi *Neue Pr. Ztg.* piszą z Toulonu, że tamtejsza intendantura zawarła kontrakt na dostarczenie 1200 mułów w ciągu dwóch miesięcy. W ogóle Francya nie ustaje zbroić się, a jak głoszą do tego stopnia, że wojska w Algieryi są w pogotowiu i oczekują tylko rozkazu ażeby odpłynąć; oraz skoncentrowanie wojsk między Alpami a Toulonem może być teraz uskutecznione z największą łatwością i szybkością.

— Dalsze wiadomości z Paryża do Niemiec opowiadają, że na postępowanie cenzury użalają się bardzo. P. Salles, dyrektor cenzury ma być przeniesiony w charakterze prefekta na prowincyę a cenzura zostanie połączoną z gabinetem ministra. Okazuje się dość surową; jak utrzymują nie przepuściła nawet kilku niewinnym wierszom w operze „Herculanum", którą miano przedstawiać przyszłego poniedziałku w wielkim teatrze.

— Do *Neue Pr. Ztg.* piszą z Paryża, kardynał Marlot na audyencyi u Cesarza oświadczył w imieniu księży, że wojenne pogłoski nabawiają duchowieństwo wielkiej niespokojności, nie będąc pewni co czekać może Ojca Ś. Cesarz starał się — jak się samo przez się rozumie — uspokoić prałata, ale nic wyraźnie nie powiedział.

— Opowiadają tu, że jenerał Niel przysłał Cesarzowi z Włoch sprawozdanie, w którem przy wszelkiem uznaniu wojskowego ducha armii piemonckiej, nie rokuje jednak za wojną. Bardzo gorliwie pracują tu nad uzbrojeniem szczególnie marynarki. *Journal de Cherbourg* donosi, że minister marynarki wydał rozkaz, linowe okręta „Arcole," „Alexandre" i „Donauwerth", które się znajdują w porcie, wyprawić niezwłocznie do floty wojskowej, gdyż wymagają tego potrzeby służby. Oprócz tego fregata „Jane" odpłynie do Toulonu. W Brescie przygotowują liniowy okręt „Tylsit," a w Cherbourgu uzbrajają parową fregatę „Sonverain" i liniowy okręt „St. Louis." Liniowy okręt pierwszej klasy „L'Impérial" będzie posłany na rozkaz ministra marynarki do eskadry ewolucyjnej.

— *Moniteur de la Colonisation* zawiera następujący dokument:

„Do pana guberuatora wyspy Reunion. Zakaz wszelkiego zaciągu wychodźców na wschodniem wybrzeżu afrykańskiem i na Madagaskarze. Paryż, 6. stycznia 1859.

Po otrzymaniu depeszy niniejszej chciej pan powziąć środki najostrożniejsze dla przeszkodzenia wszelkiemu zaciąganiu robotników, bądź to na wschodniem wybrzeżu Afryki, bądź na Madagaskarze lub na wyspach komoreńskich, tudzież wprowadzeniu wychodźców na wyspę Reunion, a to tak z miejsc pomienionych, jak i z Sainte Marie, Mayotte i Nossi-Be. Piszę w tym duchu do podpułkownika Moul. W sprawozdaniu na pismo niniejsze doniesiesz mi pan o liczbie, ważności i o dacie każdego upoważnienia do zaciągania robotników, które z przyzwoleniem administracyi tamtejszej wydano aż do chwili otrzymania depeszy niniejszej, i które też wyjęte są już z pod zakazu mojego. Zawiadomisz mnie pan o krokach powziętych dla zapewnienia ścisłego wykonania moich przepisów. Chciej pan przyjąć i t. d. Książę minister Algieru i kolonii.

Napoleon (Jerome.)"

„Dopisek. Polecam panu ścisłe i spieszne wykonanie tego rozkazu."

Włochy.

(Punkta intercyzy. — Nowiny dworu sardyńskiego. — Mianowania. — Deputacya drugiej izby z adresem u Króla. — Prawo przytułku dla złoczyńców.)

Z Turynu donoszą: Najważniejsze punkta intercyzy przedślubnej są te: Księżniczka Klotylda otrzyma posagu 500.000 lirów gotówką i 100.000 lirów w klejnotach. Francya przyrzeka wypłacać księciu Napoleonowi i jego małżonce rocznie 200.000 franków, a oprócz tego 100.000 franków księżnie na szpilki (spillatico). Dzisiaj (25. stycznia) odprawiono w katedrze nabożeństwo uroczyste, na którem była cała familia królewska. Wieczór dnia dzisiejszego mają dostojni narzeczeni ukazać się po raz pierwszy razem publicznie w teatrze opery. Jutro wieczór będzie wielki bal nadworny.

— Prócz mianowania jenerałów, którzy w razie wojny obejmą komendę wojskową, nie ma żadnych nowszych wieści o wojnie. Król zatrzyma dla siebie naczelne dowództwo armii, lecz jenerał La Marmora (minister wojny) obejmie z ranga komendanta sztabu jeneralnego rzeczywiste dowództwo. Jenerałowie Sonnaz i Durando mianowani będą zapewne komendantami obu korpusów armii, a jenerałowie Fanti, Gialdini, Molard, Cochiari i Jaillet obejmą komendę rozmaitych dywizyi. Jenerałami mianowano pułkownika Giustiniani, adjutanta J. M. Króla, pułkownika Alberti i innych. Pochód wojsk ku Alessandryi i do Padu rozpoczął się znów po kilkudniowym wypoczynku.

— Na posiedzeniu izby drugiej z 24. b. m. zawiadomił prezydent zgromadzenie o życzliwem przyjęciu deputacyi, która J. M. Królowi wręczyła adres w odpowiedź na mowę od tronu. Przy tej sposobności wspomniał Król o zamęzciu księżniczki Klotyldy dodając, że kiedy rok zaczął się od tak pomyślnej wróżby, spodziewa się też i dalszych dobrych i pomyślnych czasów; gdyby jednak zajść miały niespodziane jakie trudności, natenczas liczy bezpiecznie na szczerą i życzliwą pomoc parlamentu i kraju.

Korespondent turyński do dziennika *Times* potwierdza także tę wiadomość, że rząd angielski przesłał notę Królowi, w której w wyrazach życzliwych lecz stanowczych odwodzi go od polityki wojennej.

— Dnia 26. z. m. przedłożył minister finansów turyńskiej izbie deputowanych projekt względem wyposażenia księżniczki Klotyldy. Ślub odbędzie się w niedzielę 30. stycznia o godzinie 11tej przed południem w kaplicy królewskiej. Odjazd nowo zaślubionych przypadnie w niedzielę po południu; JJ. cesarzew. MM. udadzą się do Genuy, zkąd we wtorek odpłyną do Marsylii. Miasto Turyn uchwaliło adres do księcia Napoleona z powodu jego zaślubin. Księżniczka Klotylda otrzymała kosztowne upominki. W sobotę wieczór oświetlone będzie miasto Turyn rzęsisto.

— Nigdzie prawo przytułku dla złoczyńcy nie kwitło tyle co w Rzymie, pisze korespondent *Gaz. pow.* Łagodność i miłosierdzie kościoła powściągały ramię sprawiedliwości zawsze. Lecz za to musiały się tu mnożyć występki, mordy i zbrodnie, zwłaszcza przy tak namiętnem a mściwem usposobieniu ludu jakim jest włoski, co świadczy, że każdy kościół, każdy klasztor obwołany jest bezkarnym przybytkiem dla złoczyńcy, i może w nim tak długo jak mu się podoba pozostawać, byle sobie zjednał przychylność przełożonego. Wydarzały się jednak przypadki kolizyi prawa kanonicznego z prawem cywilnem, tak że teraz przyszło jak by jedno z drugiem pogodzić. Wydany teraz okolnik do biskupów oznacza bliżej prawo przybytku. Złoczyńca przyjęty może pozostawać w przybytku, jeżli się zachowa cnotliwie i nic złego nie dopuści. A jeżli co wykroczy, osadzony być ma w duchownem więzieniu, a władza świecka zawiadomiona winna go ztamtąd odebrać. Nim jednak do tego przyjdzie, zezwala się winowajcy trzy dni czasu, niech dobrowolnie przybytek opuści we dnie czy w nocy. *(Si prefigera ai suddetti abutenti un termine non maggiore di tre giorni a partire volontariamente pria che si proceda alla estrazione, la quale si procurera che avvenga con la possibile decenza, ed osservate le formalita prescritte dalle Apostoliche Constituzioni).*

Niemce.

(Landwery pruskie. — Projekta nowych kolei. — Otwarcie sejmu w Wajmarze.)

— Potąd uwolnieni byli od obowiązku stawienia się na musztrę landwerską wszyscy ci poddani pruscy, którzy za paszportem przebywali za granicą, i należeli do rezerwy lub landwery zaciągu pierwszego. To dało jednak powód do różnych niedogodności, a minister wojny rozporządził teraz, że z wydaniem paszportu do podróży za granicę nie ma być połączone także i uwolnienie od musztry landwerskiej.

— Pruska gazeta pisze:

„Najnowszemi czasy przedłożono rozmaite projekta nowych kolei żelaznych, przy czem jednak zapomniano podobno o tem, że dawniejsze w czasach mniej rozważnej spekulacyi przyjęte zobowiązania ciągle jeszcze utrudniają otrzymanie potrzebnych kapitałów, i że straty poniesione przez kapitalistów odstraszają ich od dalszych zaliczek. Wiadomo też, że do ukończenia rozpoczętych już licznych kolei żelaznych potrzeba bardzo znacznych kapitałów, i że mimo najdostateczniejszej hipoteki trudno przecież o kapitały. Spodziewać się należy, że jeśli nie petenci, to rząd przynajmniej uwzględni zachodzące trudności i mimo może wszelkiej przydatności nowych projektów, odłoży je przecież na bok aż do polepszenia się stosunków pieniężnych.“

Z **Wajmaru** donoszą z 25go stycznia: Z polecenia Jego królewicz. Mości W. księcia zagaiło ministeryum piętnasty sejm z kolei odczytania dekretu najwyższego, w którym wspomniano o polepszeniu się dobrego bytu w państwie, o podźwignieniu się przemysłu i handlu i o powiększonych dochodach niestałych skarbu publicznego, przezco mimo znaczniejszych wydatków w budżecie z 1859—1861 można było zmniejszyć należytość podatku stałego.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Rezerwy polskie. — Uniwersytet kijowski.)

Korespondent gazety wied. pisze: Niemieckim dziennikom pisano temi dniami z Paryża, że Rosya zbroi się w królestwie polskiem i że od trzech lat w zawieszeniu będący pobór rekrutów nastąpi wkrótce z tego samego powodu, a nawet jak utrzymywano mieli w Polsce powoływać rezerwę. Wszystkie te, piszą z królestwa pod dniem 27go stycznia, może z umysłu w obieg puszczone pogłoski są zupełnie bezzasadne, i nawet niema najmniejszych powodów do szerzenia czegoś podobnego. Co zaś do tego, że powołana być ma rezerwa w Polsce, autor tej wieści nie zna bynajmniej tutejszych wojskowych stosunków i urządzeń, gdyż polskich pułków niema a rekruci z królestwa idą tak samo do pułków rosyjskich, jak rezerwy pułków stojących na Kaukazie, w Moskwie albo gdziekolwiekbądź, tworzą część pułków rosyjskich. Pułki warszawskie, lubelskie, pragskie i t. d. mogą po części składać się z Polaków albo i nie. Gdy zatem rezerwy, t. j. te trzy bataliony każdego z rozwiązanych zatem nie istniejących pułków zostaną zwołane, tedy rezerwy w Polsce musiałyby wracać do swych pułków, i iść na Kaukaz, do Moskwy albo gdzie stoją ich pułki. Te polskie rezerwy nie wzmocniłyby zatem załogi królestwa albo bardzo tylko mało. Taki wyjątkowy, nadzwyczajny środek mógłby być przedsięwzięty tylko na mocy cesarskiego ukazu.

— Uniwersytet kijowski liczy obecnie 964 uczniów; między tymi oddaje się 95 filologii, 128 prawnictwu, 640 medycynie, i 128 fizyce i matymatyce. Filozoficznego wydziału nie ma, jednak logikę i psychologię wykładają duchowni.

Księstwa Naddunajskie.

(Wstąpienie na tron księcia Alexandra Jana I.)

Jasy, 23. stycznia. Zaraz po objęciu rządów, wydał książę Alexander Jan I. proklamacyę do narodu iż „powołany z wolą Boga i narodu do rządu“ przyrzeka rządzić zjednoczonemi księztwami według zasad wolności, równości i braterstwa; na końcu proklamacyi załączona jest także przysięga, którą złożył narodowemu zgromadzeniu.

Zgromadzenie przyzwoliło księciu listę cywilną 30.000 dukatów rocznie, a że sam tylko mały posiada majątek, tedy mają mu wotować na sprawienie wystawy książęcej godności jeszcze 15.000 dukatów. Nie przyznano mu tylko czterech adjutantów, podczas gdy książę Vogorides miał czterdziestu, z tem wszystkiem wolno jest teraźniejszemu księciu powiększyć według upodobania liczbę swych adjutantów, tylko żołdu ich nie wolno kłaść na budżet państwa.

Deputacya, złożona z kilku członków zgromadzenia narodowego i milicyi, odjeżdża temi dniami z dziękczynnym adresem zgromadzenia do Sułtana w Konstantynopolu, a pan Negri, członek tej deputacyi mianowany jest Kapokihają Multan przy wysokiej Porcie i zastąpi tam pana Photiades.

Nowe ministeryum nie jest jeszcze wprawdzie urzędowo wiadome, jednak eżkajmakam Pano jako prezydent ministrów i minister spraw wewnętrznych miał otrzymać, jak słychać, polecenie złożyć nowe ministeryum, a według najnowszej kombinacyi ministeryalnej otrzymają panowie Hormusaki portefeuille sprawiedliwości, Laskar Rosetti finansów, Jean Cantacuzeno wyznań religijnych i oświecenia, Donicz robót publicznych, a pan Alexandri zostanie jak dotychczas postelnikiem (sekretarzem spraw zewnętrznych). Częścią dla nieprzyjętych dekretów wyborczych, częścią dla zaprzeczonych aktów wyborowych rozpisane dziesięć nowych wyborów w zgromadzeniu. Najnowsze paszporty podróży Multan zaopatrzone są w napis: „Zjednoczone księstwa; — w imieniu Jego Wysokości panującego księcia Alexandra Jana I.“ i wydane są w języku francuskim i włoskim

Turcya.

(Wybór hospodara multańskiego jeszcze nie potwierdzony.)

Journal de Constantinople pisze: „Donosiliśmy już dawniej, że p. Aleko Couzę wybrano na hospodara. Nie możemy jeszcze nic pewnego powiedzieć o postanowieniu, jakie Porta wysoka i inne mocarstwa należące do traktatu paryskiego powezmą względem tego wyboru. To tylko pewna, że p. Aleko Couza nie posiada tych przymiotów, jakie według konwencyi z 19. sierpnia powinien mieć każdy ubiegający się o godność hospodara.“

Azya.

(Doniesienia z Persyi.)

Z **Teheranu** donoszą z dnia 20. grudnia gazecie tryestyńskiej, że rozgłoszona najprzód w Konstantynopolu wiadomość o mianowaniu Feruk Hana ministrem pierwszym nie jest prawda. Szach perski przyjmował go wprawdzie bardzo często i zapytywał o zdanie w sprawach rozmaitych, lecz potąd nie należał jeszcze Feruk Han do liczby ministrów. Były sadrazam Mirza Aga Han spłacił już znaczne sumy. Brat jego, wezyr-nizam z Tebrydy i syn jego siedzą także potąd w więzieniu.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 31. stycznia. Jej Mość Cesarzowa odjechała ztąd wczoraj o godzinie 8. zrana z najdostojniejszą siostrą swoją księżną Kalabryi do Tryestu.

Grac, 30. stycznia. Depesza telegr. Jego Excelencyi Namiestnika Styryi do Jego Exc. ministra spraw wewnętrznych. Dziś w południe o godzinie $1^3/_4$ przybyła tu Jej Mość Cesarzowa w towarzystwie księżny Kalabryi i księcia Ludwika bawarskiego śród radośnych okrzyków licznie zgromadzonego ludu. W dworcu kolei witali Jej Ces. Mość Arcyksiążę Jan i szefowie wszystkich władz cywilnych, wojskowych i duchownych, a po śniadaniu wyruszyli najdostojniejsi goście w dalszą podróż do Lublany.

Lublana, 31. stycznia. Telegr. depesza Jego Exc. Namiestnika Karyntyi do Jego Exc. ministra spraw wewnętrznych: Jej Mość Cesarzowa i Ich królewicz. MM. księżna Kalabryi i książę Ludwik bawarski odjechali właśnie o godzinie 7. min. 50 zrana w pożądanem zdrowiu do Tryestu.

Tryest, 31. stycznia. Wczoraj zawinął do tutejszego portu angielski paropływ z depeszami pana Gladstone

Medyolan, 30. stycznia. Prelekcye w Pawii mają być również wkrótce na nowo rozpoczęte. Dziś oznajmiono plakatami publiczności, że i w tym karnawale wolno wyprawiać zwyczajne bale maskowe i rzucać karmelkami.

Londyn, 29. stycznia. *Times* wspomina pogłoskę, powtarzaną od kilku dni, jakoby rząd zawarł kontrakt z trzemi najznakomitszemi ludwisarniami względem spiesznego sporządzenia 68funtowych dział. Również miano zawrzeć kontrakt względem zakupienia znacznej ilości prochu. — Pana Henryka Storks mienią stanowczym następcą Gladstona na wyspach jońskich.

Turyn, 28. stycznia. *Tempo* zapewnia, że ministeryum zażąda na przyszły tydzień upoważnienia do zawarcia pożyczki w sumie 50 milionów franków.

Turyn, 29. stycznia. Dla burzliwych scen, jakie wydarzyły się w tutejszym kolegium Carlo Alberto, musiano użyć surowych środków karności. — Jak utrzymuje dziennik *Operajo* w Alessandryi, miał rząd przygotować już projekt ustawy względem podwojenia podatku gruntowego i ograniczenia niektórych praw konstytucyjnych. — Wczoraj podpisano kontrakt ślubny między księciem Napoleonem a księżniczką Klotyldą. — Mówią, że poseł amerykański ma być odwołany. — *Opinione* wierzy temu, że lord Malmesbury kazał rządowi turyńskiemu doręczyć notę, odradzającą mu zamiary wojenne. — *Gazetta piem.* ogłasza liczne gratulacye, odnoszące się do zaślubin księżniczki, a wszystkie przeplatane są aluzyami politycznemi.

Hamburg, 20. stycznia. Dziś przyjęło bardzo liczne zgromadzenie mieszczan, po dwugodzinnej naradzie petycyę do senatu, ułożoną przez wydział pięciu. Żądają w niej, by jak najprędzej zaprowadzona została konstytucya z roku 1850 i żeby zwołano nowe zgromadzenie mieszczan dla uradzenia ustaw przechodowych.

Korfu, 29. stycznia. Adres odpowiedzi Jońskiego parlamentu na mowę pana Gladstone przemawia za unią.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 1. lutego.

Hotel rosyjski: PP. Hr. Dzieduszycki Zyg., z Medowy. — Jordan Teofil, z Nowegosioła. — Łodyński Stan., z Milatyna. — Niezabitowski Włodzimierz, z Uherzec.

Hotel angielski: Agopsowicz Krzysztof, z Grochowiec. — Abrahamowicz Dawid, z Targowicy. — Wiktor Tad, z Świrza.

Hotel podolski: Łokucijowski Lud., z Łukawicy.

Hotel Kuhna: Nanowski Alex., z Koniuszek.

Dnia 2. lutego.

Hotel rosyjski: PP. Mysłowski Alfred, z Zubrzy. — Younga Mieczysł., z Miękisza starego.

Hotel europejski: Dworski Alex., adwokat krajowy, z Przemyśla. — Wołański Włodz., z Rzepiniec. — Bal Fran., z Tuligłów. — Strojnowski Leon, ces. ros. podporucznik, z Paryża.

Hotel Langa: Gontard Hen., c. k. major i Schonecker Aug., c. k. rotm., z Żółkwi. — Korosteński Marc., z Wielkiej Biliny.

Hotel angielski: Bartmański Leon, z Tadania. — Szabo Karol, z Bahrymostów.

Pod koleją żelazną: Luccy Józef i Adam, z Sarn. — Sabara Bazyli, c. k. komisarz wojenny, z Stanisławowa. — Kruszyński Hen., z Bereznik. — Herowski Ludwik, z Chmielu.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 1. lutego.

Hr. Dzieduszycki Jul., do Rzeszowa. — Milkowski Edw., do Gorlic. — Truskolawski Leon., do Streptowa.

Dnia 2. lutego.

PP. Domonkatś Szcz., c. k. rotmistrz, do Brzeżan. — Dyma Franciszek, do Stanisławowa. — Hoppen Mar., do Kozłowa. — Jaworski Apol., do Ordowa. — Pawłowicz Ign., c. k. podporucznik, do Gródka. — Żurakowski Aug., do Horbacza. — Dworski Alex., adwokat, do Przemyśla. — Strojnowski Leon, ces. ros. podporucznik, do Kijowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

Dnia 31. stycznia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	327 23	+ 0.4°	86.9	połud.-wsch.	sł.	pochmurno
2. god. po poł.	326 93	+ 3.5°	78.4	południowy	„	„
10. god. wiecz.	327 27	— 0.5°	88 4	„	„	„

T E A T R.

Dziś komedya niem. w 1 akcie: **„Das war ich“** (To byłem ja) i ostatni koncert pianisty L. Kniny.

Jutro na scenie polskiej: **„Okno na pierwszem piątrze“**, dramat w 2 aktach J. Korzeniowskiego, i **„Floryna,“** operetka komiczna w 1 akcie z francuskiego.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 1. lutego.

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.— Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 80.15. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 78 20; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. 62. —. po 3% za 100 zł. —.—; po 2½% za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zł. — —; Przeznaczone do loso.: z r. 1834 za 100 zł. —; z r. 1839 za 100 zł. 127.50 zł. z roku 1854 za 100 zł. 108.—. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po 4½% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po 2½% za 100 zł. —.—; po 2¼% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po 1¾% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. — —: po 4½ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier 79 50; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii 78 75; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu 77.—; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1867 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 928 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 213 80; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. 1706; towarzystwa kolei żelaznej państwa —.—; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty 122 75; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —; — lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 479.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr. 300.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. 83.75; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka 96.60; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 88.50. Berlin za 100 talarów —.—. Wrocław za 100 talar. — —. Frankfurt n. M. za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 88.65. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko 78.65. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 104.10. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. 102.20. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. 41.45. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich —.—. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 4.96, dukaty ces. pełnej wagi 4.94, korony 14.22. półkorony —.

Kurs lwowski.

Dnia 1. lutego.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	4	82	4	88
Dukat cesarski	„ „	4	85	4	92
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	37	8	48
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	56	1	60
Talar pruski	„ „	1	51	1	54
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	18	1	21
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	83	5	83	60
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	78	20	79	26
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	79	22	80	50

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 31. stycznia.

Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	74 50	75.—
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	80.20	80.40
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 „	—.—	—.—
Metaliki po 5% za 100 zł.	78.35	78.50
dtto. „ 4½% za 100 zł.	70.—	71.—
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	310.—	312.—
„ 1839 „ 100 „	127.—	128.—
„ 1854 „ 100 „	108.—	108.50
Renty Como po 42 lir. austr.	15.25	15.50

B. Krajów koronnych	pien.	towar.
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.: Niższej Austryi	92.—	93.—
Węgier	79 50	80.50
Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii	78.50	79.50
Galicyi	77.50	78.—
Bukowiny	77.—	77.25
Siedmiogrodu	77.—	77.25
innych krajów koronnych	87 —	91 —
Z klauzulą losowania w r. 1867	—.—	—.—

Akcye.

	pien.	towar.
Banku narodowego sztuka	930.—	932.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr	213.70	213.90
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	610.—	612 —
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1710 —	1712
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr.	233 60	233 70
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty	122.—	123 50
Połud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	163.—	164.—
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	—.—
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł. m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	97.—	98.—
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	65.—	66.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	478.—	480.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 „ „	295.—	300.—

Listy zastawne.

		pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon.	6letnie po 5% za 100 zł.	—.—	97.—
	10 „ „ 5% „ 100 „	94.—	95.—
	przeznaczone do losowania po 100 zł.	88.—	88.56
Banku narodowego w wal. austr.	na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	99.—	99 50
	przeznaczone do losowan. po 5% za 100 zł.	84.—	84.25

Losy.

	pien.	towar.
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	96.—	96.25
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	102.—	103.—
Esterhazego 40 zł. m. k.	72.—	73.—
Salma 40 „ „	41.50	42.—
Palfiego 40 „ „	38.—	38.50
Clarego 40 „ „	38.—	38.50
St. Genois 40 „ „	36.50	37.—
Windischgrätza 20 „ „	23.—	23.50
Waldsteina 20 „ „	25.—	25.50
Keglevicha 10 „ „	15.—	15.25

Na 3 miesiące.

	pien.	towar.
Augsburg za 100 zł. polud.-niemieckiej waluty 5%	88.60	88.80
Frankfurt n. M., za 100 zł. południ.-niemieckiej waluty	88.80	88.90
Hamburg za 100 marko banko 2¾%	78.50	78.60
Londyn za 100 funtów szterl. 3%	104.10	104.20
Paryż, za 100 franków 3%	41.45	41.50

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. mennicze	4 zł.—96 cen.	4 zł.—97 cen.
Korona	14 „ —22 „	14 „ —24 „
Napoleondor	8 „ —34 „	8 „ —36 „
Rosyjski imperyał	8 „ —48 „	8 „ —49 „

KRONIKA.

Szesnasta lista składek z wykupna kart uwalniających od powinszowań nowego roku 1859:

Złożyli: Landwójtowstwo 2. dzielnicy 74 zł. 90 c., p. Feit 1 zł. 5c., Alzner 2 zł. 10 c., C. M. 1 zł. 5 c., N. N. 1 zł. 5 c., Bielański 1 zł. 5 c., Kizowski 50c., pani Miszkin 40c., Uściński 1zł. 5c., Kohman 1zł. 5c., Pawłowski 1zł. 5c., Vioni 50c., Schmid, c. k. kapitan 1zł. 5c, N. N. 30c., N. N. 2zł. 10c., Tadeusz Głowacki 1zł. 5c., Dr. Jabłonowski 1zł. 5c., Kubicki 1zł. 5c., Jan Walach 1zł., p. Winnicka 40c., Eisenstein 40c., Krimmer 30c., Kohlbauer 30c., pani Staniszewska 20c., Buschak 20c., pani Jachimowska 1zł., Supiński 60c., Strasser 30c., N. N. 70c., Faliszewski 30c., pani Pomezańska 33c., Wahtel 1zł. 5c., N. N. 20c., Czaczkowski 40c., N. N. 30c., N. M. 42c., pani Śniadowska 1zł., Postępski 30c., Strutyński 30c., Prokop 30c., pani Nietarska 30c., Bobowski 26c., Rawski 1zł. 5c., pani Borkowska 2zł. 10c., Dr. Menkes 1zł. 5c., Dr. Nagel 2zł. 10c., Starzeński 2zł. 10c., Schlossman 50c., pani Gromadzińska 1zł. 5c., N. N. 30c., pani Schmidt 50c., Israel Rochmes 10zł., Baczakiewicz 1zł. 5c., Janiszewski 50c., pani Metz 1zł. 5c., Igel 6c., konwent OO. Bernardynów 2zł. 10c., Perrot 1zł. 5c., Maluja 20c., N. N. 20c., Wojtowicz 20c., N. N. 10c., suma 130zł. 47c. a. w., do tego z ostatniej listy 1200zł. 45c. a. w., zatem razem 1330zł. 92c. austr. wal.

— (Nieszczęsny wypadek.) W okolicy Medyolanu wydarzył się temi dniami bardzo smutny wypadek. W pobliżu stacyi Ro — jak opowiada gazeta tryestyńska — wyszło do 30 chłopców ślizgać się na stawie, zaledwie przymarzniętym. Pod ich ciężarem załamał się lód i przeszło połowa nierozważnych dzieci znalazła śmierć w toni. — Tegoroczna zima zaprowadziła także i w Medyolanie modę ślizgania się na łyżwach, a najlepszą sposobność nastręcza do tego arena, gdzie za opłatą 1 liry dostanie wszelkich potrzebnych przyborów do ślizgania.

Główny Redaktor ***M. Szrzeniawa Sartyni.***

Z c. k. galic. drukarni rządowej.